

Briuselis, 2013 07 09
SWD(2013) 264 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS

dėl kelionės paslaugų paketų ir rinkinių, kuria keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 bei Direktyva 2011/83/ES ir panaikinama Tarybos direktyva 90/314/EEB

{COM(2013) 512 final}
{SWD(2013) 263 final}
{SWD(2013) 266 final}

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS

dėl kelionės paslaugų paketų ir rinkinių, kuria keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 bei Direktyva 2011/83/ES ir panaikinama Tarybos direktyva 90/314/EEB

1. ĮVADAS

1.1. Politinės aplinkybės

Kelionių rinka yra labai svarbi šiuolaikinei Europos ekonomikai.

Pagrindinis Europos Sąjungos uždavinys – sukurti teisinį pagrindą, kuriuo užtikrinama derama vartotojų apsauga, leidžianti jiems ramiai įsigyti kelionę bet kurioje Sąjungos vietoje. Be to, siekiant gerinti konkurenciją šioje rinkoje, kelionių sektoriaus įmonėms reikia sudaryti vienodas sąlygas.

1990 m. priėmus Kelionių paketų direktyvą (toliau – KPD) suteiktas rimtas postūmis kurti bendrąją rinką šioje didelėje kelionių rinkos dalyje, o Europos keliautojams užtikrintos svarbios teisės. Tačiau išaugus naudojimuisi internetu ir pasikeitus vartotojų įpročiams pirkti keliones, taikyti Direktyvą visiems šiems naujiems kelionių produktams pasidarė sudėtinga.

Atnaujinti KPD ne kartą prašė tiek sektoriaus atstovai, tiek vartotojų organizacijos. Be to, KPD peržiūra aiškiai numatyta Europos vartotojų darbotvarkėje ir minima II bendrosios rinkos akto II priede.

1.2. Apibrėžtys

- **Atskira kelionės paslauga** – kelionės paslauga, kaip antai skrydis, apgyvendinimas ar automobilio nuoma, kuri įsigyjama kaip pavienis produktas, t. y. parduodama atskirai ir nesiūloma rinkinyje su kitomis turizmo paslaugomis, net jei keliautojas tai pačiai kelionei ar atostogoms užsisako kelias kelionės paslaugas.
- **Iš anksto parengtas kelionės paslaugų paketas** – kelionės organizatoriaus iš anksto sudarytas kelionės paslaugų derinys, kurį sudaro bent dvi iš šių paslaugų: 1) keleivių vežimas, 2) apgyvendinimas ir 3) kitos turizmo paslaugos, nesusijusios su keleivių vežimu ar apgyvendinimu ir sudarančios nemenką paketo dalį (pvz., automobilio nuoma).
- **Kelionės paslaugų rinkinys**¹ – kelionės paslaugų derinys, kurį sudaro bent dvi iš pirmiau minėtų paslaugų, pvz., skrydis, nakvynė viešbutyje ar automobilio nuoma, įsigyjamos tai pačiai kelionei ar atostogoms iš vieno pardavėjo arba iš kelių susietąsias užsakymo sistemas naudojančių pardavėjų, o atitinkamas kelionės paslaugas pirkėjas gali pasirinkti pagal savo pageidavimus (individualiai pritaikyti). Kitaip nei iš anksto parengti kelionės paslaugų paketai, kelionės paslaugų rinkiniai iš esmės yra nestandartiniai ir gali būti skirstomi į tokias dvi pagrindines kategorijas:

¹ Turizmo sektoriuje *kelionės paslaugų rinkinys* dažnai vadinamas *nestandartiniu paketu*. Todėl terminai *kelionės paslaugų rinkinys* ir *nestandartinis paketas* yra sinonimai ir šiame dokumente vartojami ta pačia reikšme, ypač kalbant apie nestandartinius paketus įsigyančių vartotojų patiriamą žalą, kaip nustatyta dokumente *Study on Consumer Detriment in the area of Dynamic Packages*.

- **Vieno pardavėjo kelionės paslaugų paketai.** Vartotojai gali pasirinkti jų poreikius atitinkančias kelionės ar atostogų paslaugas vienoje interneto svetainėje arba vienoje kelionių agentūroje – užsisakydami kelionę jie turi galimybę pasirinkti atskirus kelionės elementus. Šie kelionės paslaugų rinkiniai sudaromi vieno pardavėjo (taip pat keliautojo prašymu) ir siūlomi įsigyti ar parduodami panašiai kaip kelionės paslaugų paketai, t. y.:
 - jie siūlomi įsigyti, parduodami už bendrą kainą arba už juos išrašoma bendra sąskaita,
 - jie parduodami pagal vieną užsakymą,
 - dėl jų sudaroma viena sutartis arba
 - reklamuojant ar parduodant jie apibūdinami terminu „paketas“ ar kitu panašiu terminu.
- **Kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkiniai:**
 - Kelių pardavėjų kelionės paslaugų paketai. Kelių pardavėjų kelionės paslaugų paketas nuo vieno pardavėjo kelionės paslaugų paketo skiriasi tuo, kad yra sudaromas kelių pardavėjų ir kad toks paslaugų rinkinys **pasižymi bent viena savybe, būdinga** pirmiau nurodytiems vieno pardavėjo **kelionės paslaugų paketams**, įskaitant tai, kad keliautojo vardas ir pavardė ar kiti duomenys, reikalingi užsakymo sandoriui atlikti, vienų pardavėjų perduodami kitiems ne vėliau kaip iki pirmosios paslaugos užsakymo patvirtinimo.
 - Kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinys yra kelionės paslaugų derinys, kuris sudaromas vienam pardavėjui tikslingai padedant įsigyti papildomų kelionių paslaugų iš kito pardavėjo vienoje pardavimo vietoje arba naudojantis susietosiomis internetinėmis užsakymo sistemomis. Tokiais atvejais vartotojai sudaro atskiras sutartis su atitinkamų paslaugų teikėjais, ir paketui būdingų savybių (žr. pirmiau) nėra.

1.3. Konsultacijos ir ekspertų nuomonė

Komisija surengė dvi viešas konsultacijas (2008 ir 2009 m.) ir keletą praktinių seminarų su suinteresuotais šalimis (2009, 2010 ir 2012 m.). Teisingumo generalinis direktoratas ryšius su šios srities atstovais taip pat palaikė per Poveikio vertinimo iniciatyvinę grupę (toliau – PVIG), kuri pirmą kartą susitiko 2009 m. birželio mėn. ir nuo tada surengė tris posėdžius.

1.4. Kelionės paslaugų paketų savybės ir dabartinis teisinis pagrindas

Nors kai kurios horizontaliosios vartotojų apsaugos taisyklės taikomos ir kelionės paslaugų paketų sutartims, jomis neregamentuojami specifiniai šių sutarčių aspektai, pavyzdžiui, nenustatyta prievolė teikti informaciją apie kelionės maršrutą, neapibrėžta atsakomybė kilus problemų teikiant pakete numatytas paslaugas ir nenustatyti privalomieji apsaugos nemokumo atveju reikalavimai. Keleivių teisėms skirtuose teisės aktuose nustatytos tik su transporto paslaugomis susijusios konkrečios keliautojų teisės – jos netaikytinos įvairių turizmo paslaugų derinio atveju.

2. PROBLEMA

Ilgus metus Kelionių paketų direktyva puikiai veikė ir suformavo atskirą rinką. Tačiau keliones vis dažniau įsigyjant internetu jos taikymo sritis pasidarė neaiški ir nebeaktuali.

Todėl įmonės vidaus rinkoje negali konkuruoti vienodomis sąlygomis ir patiria kliūčių norėdamos plėsti savo veiklą užsienyje. Dėl nebeaktualios direktyvos taikymo srities labai nukenčia vartotojai, dažnai įsigyjantys keliones be apsaugos garantijų, nors jiems atrodo, kad apsaugą gauna. Dėl kitų pasenusių ir neaiškių dabartinės direktyvos nuostatų įmonės ir vartotojai patiria nereikalingų išlaidų.

2.1. Problemos priežastys. Kelionių rinkos pokyčiai

2011 m. internetu naudojosi 73 proc. ES namų ūkių. Beveik du trečdaliai ES piliečių internetu naudojasi bent kartą per savaitę. Daugiau kaip pusė interneto vartotojų yra nuolatiniai vartotojai – jie internete naršo kasdien ar beveik kasdien. Kelionės paslaugos yra vienas populiariausių internetu perkamų produktų.

Dėl interneto pasikeitė vartotojų kelionių organizavimo įpročiai. Vis populiariesni tampa kelionės paslaugų rinkiniai – turimais duomenimis, jų yra įsigiję 23 proc. ES piliečių, tačiau kur kas didesni rodikliai užfiksuoti Airijoje (46 proc.), Švedijoje (44 proc.), Italijoje (36 proc.) ir Slovėnijoje (42 proc.).

2.2. Svarbiausios įmonėms kylančios problemos

2.2.1. *Neužtikrinamos vienodos sąlygos*

Keičiantis rinkai atsitiko taip, kad įmonės, patenkančios į KPD taikymo sritį, turi laikytis kitokių taisyklių ir patirti atitinkamų išlaidų nei tos, kurioms KPD netaikytina arba kurios teigia, kad ji joms netaikytina, nors abiem atvejais įmonės konkuruoja dėl tų pačių klientų. Paskaičiuota, kad vidutinės įmonių patiriamos atitikties užtikrinimo išlaidos, tenkančios kiekvienam kelionės paslaugų paketui, yra 10,5–12,5 EUR.

2.2.2. *Nereikalingos ir (arba) nepagrįstos atitikties užtikrinimo išlaidos*

Kai kurios Direktyvos nuostatos yra pasenusios ar kitaip nereikalingai didina įmonių našta. Pirmiausia tai pasenę informacijos reikalavimai (pvz., specialūs katalogams ar paskutinės minutės užsakymams taikomi reikalavimai), nepakankamai apribota kelionės organizatoriaus atsakomybė *force majeure* atvejais, kai grįžimo neįmanoma užtikrinti numatytu laiku, taip pat dubliuojamos išlaidos, susijusios su dalykinėmis kelionėmis, kurias organizuoja specializuotos dalykinių kelionių bendrovės (angl. *Travel Management Companies*, toliau – TMC), jei tokios bendrovės suteikia panašią apsaugą kaip nustatytoji KPD.

2.2.3. *Valstybių narių teisinio reglamentavimo skirtumai, dėl kurių kyla tarpvalstybinės prekybos kliūčių*

Dabartinė direktyva pagrįsta minimaliu suderinimu, todėl teisinis reglamentavimas įvairiose valstybėse narėse yra skirtingas. Dėl šio nenuoseklumo įmonės, norinčios vykdyti tarpvalstybinę prekybą, patiria papildomų atitikties užtikrinimo išlaidų (vienam paketui tenkančios išlaidos – 2 EUR, t. y. galiausiai tokios įmonės patiria 12,5–14,5 EUR vienam paketui tenkančių išlaidų), atsirandančių dėl skirtingų informacijos reikalavimų, skirtingos apsaugos nuostatų aprėpties, skirtingų nemokumo atveju taikytinų apsaugos priemonių, taip pat dėl nepakankamo savitarpio pripažinimo ir skirtingų nacionalinių taisyklių dėl įvairių šalių atsakomybės.

2.3. Svarbiausios vartotojams kylančios problemos

2.3.1. *Kelionės paslaugų rinkinių vartotojų patiriama žala*

Dokumente *Consumer Detriment study* nustatyta, kad 27 ES šalyse kelionės paslaugų rinkinių vartotojų kasmet patiriama grynoji asmeninė žala sudaro daugiau kaip 1 mlrd. EUR (po kompensavimo). Taip yra dėl to, kad problemų dėl kelionės paslaugų rinkinių kyla dažniau ir dėl jų patiriama žala paprastai yra didesnė nei tuo atveju, kai kyla problemų iš anksto

parengtų kelionės paslaugų paketų atveju. Ypač vartotojai gali nukentėti kelionės organizatoriui arba paslaugų teikėjui tapus nemokiu. Dažnai vartotojams sunku suprasti, ar kelionės paslaugų rinkiniui, kurį jie įsigijo padedami pardavėjo, taikoma apsauga, ar ne. 67 proc. vartotojų, kurie pirkė kelionės paslaugų rinkinį per tarpininką apmokėdami įvairių įmonių sąskaitas, klydo manydami, kad vienai jų bankrutavus jie gautų kompensaciją. Ši painiava gali sukelti daug žalos, ypač jei faktą, kad nėra apsaugoti, vartotojai sužino tik tuomet, kai jų kelionės organizatorius bankrutuoja, o jie įstringa užsienyje arba negali susigrąžinti pinigų.

2.3.2. Dėl neaiškių ir pasenusių taisyklių vartotojų patiriama žala

Tam tikrą žalą patiria ir iš anksto parengtų kelionės paslaugų paketų, pagal kuriuos garantuojama apsauga, pirkėjai. Taip yra todėl, kad kai kurios Direktyvos nuostatos nepakankamai aiškios, pasenusios ar neatitinka pagrįstų šiuolaikinio vartotojo lūkesčių. Daugiausia problemų sukelia neaiškios nuostatos dėl atsakomybės ir kainų, nenumatyta galimybė nutraukti sutartį ir sudėtingos kreipimosi į teismą procedūros.

2.4. Status quo išlaikymas. Pagrindinis scenarijus (PS)

Neįsikišus viešajam sektoriui, visos šios problemos išliktų. Tikėtina, kad ilgainiui, vis populiarėjant internetui ir kelionės paslaugų rinkiniams, problemų gali kilti dar daugiau.

2.5. Ar Sąjunga turi teisę imtis veiksmų?

ES veiksmų teisinis pagrindas – Sutarties 114 straipsnis, kuriame nustatyta, kad „Europos Parlamentas ir Taryba <...> nustato priemones valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti“. Be to, 114 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „Komisija savo pasiūlymuose, numatytuose 1 dalyje, dėl sveikatos, saugos, aplinkos apsaugos ir vartotojų apsaugos dėmesį kreipia į aukšto lygio apsaugą ir ypač atsižvelgia į visas mokslo faktais pagrįstas naujoves“.

Valstybės narės pačios negali deramai pasiekti tikslo pagerinti vartotojų apsaugą pašalinant teisinio reglamentavimo skirtumus ir konkurencijos iškreipimą vidaus rinkoje.

3. POLITIKOS TIKSLAI

Bendrieji tikslai – gerinti vidaus rinkos veikimą kelionių paketų sektoriuje ir užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį šiame sektoriuje.

4. POLITIKOS GALIMYBĖS

4.1. Svarstytos politikos galimybės

- 1 galimybė. *Status quo* išlaikymas (pagrindinis scenarijus) (PG1)
- 2 galimybė. Gairės (PG2)
- 3 galimybė. Kelionės paslaugų paketo ženklas (A variantas) ir (arba) reikalavimas, kad pardavėjai, parduodantys kelionės paslaugų rinkinius, nurodytų, kad tos paslaugos nesudaro paketo, t.y. pažymėtų juos išpėjama žyma „Ne kelionės paslaugų paketas“ (B variantas) (PG3)
- 4 galimybė. Direktyvos panaikinimas. Savireguliacija (PG4)
- 5 galimybė. Direktyvos atnaujinimas ir vieno pardavėjo kelionės paslaugų paketų įtraukimas į jos taikymo sritį (PG5)

Pasirinkus PG5 būtų peržiūrima dabartinė KPD ir patikslinama jos taikymo sritis, įtraukiant į ją vieno pardavėjo kelionių paketus ir atnaujinant bei patobulinant kelias jos nuostatas.

- **6 galimybė. Laipsniškas požiūris. Direktyvos atnaujinimas, į jos taikymo sritį įtraukiant tiek vieno, tiek kelių pardavėjų kelionės paslaugų paketus, kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinių atveju taikant ne tokią griežtą tvarką (PG6)**

Šiuo atveju būtų įgyvendinta PG5 (visos joje siūlomos politikos priemonės) ir, be to, palaipsniui išplečiama KPD taikymo sritis:

- kelių pardavėjų kelionės paslaugų paketų, t. y. visiems naujojo tipo paketų, atveju būtų taikoma tokia pati tvarka kaip ir iš anksto parengtų paketų atveju (įskaitant visapusišką atsakomybę už paketo paslaugų suteikimą ir prievolę užtikrinti apsaugą nemokumo atveju);
- kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinių atveju būtų taikoma ne tokia griežta tvarka – tik reikalavimas užtikrinti apsaugą nemokumo atveju bei prievolė aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyti, kad sutartinę atsakomybę už savo paslaugų suteikimą prisiima kiekvienas atskiras paslaugų teikėjas (politikos galimybė 3B).

- **7 galimybė. Direktyvos atnaujinimas, į jos taikymo sritį įtraukiant tiek vieno, tiek kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinius (PG7)**

Ši galimybė apima PG5 ir PG6, be to, visiems kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkiniams būtų pradėti taikyti visi KPD reikalavimai. Tai reiškia, kad visos prievolės ir atsakomybė būtų taikomos ir kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinių atveju.

- **8 galimybė. Kelionių direktyva (PG8)**

Ši galimybė apima PG7, be to, į direktyvos taikymo sritį būtų įtrauktos visos atskiros kelionės paslaugos. Tokiu atveju visoms kelionės paslaugoms iš esmės būtų taikomos tos pačios taisyklės, nesvarbu, ar produktas siūlomas ir (arba) įsigyjamas kaip paketo dalis, ar kaip pavienis produktas.

4.2. Atmestos politikos galimybės

Siūloma atmesti PG8, nes daugumą dažniausiai pasitaikančių vartotojų problemų dėl atskirų kelionės paslaugų galima sėkmingai spręsti pasitelkiant dabar galiojančius horizontaliuosius teisės aktus, jei nacionaliniu lygmeniu tinkamai užtikrinamas jų vykdymas.

5. POVEIKIO VERTINIMAS

5.1. PG2 vertinimas. Gairės

Pagal šią PG būtų išlaikoma dabartinė KPD ir parengtos gairės. Tokiu atveju įmonėms ir vartotojams teisinis reglamentavimas taptų kiek aiškesnis. Palyginti su pagrindiniu scenarijumi, ši galimybė greičiausiai tik truputį sumažintų vartotojų patiriamą žalą, nes įmonės geriau įgyvendintų KPD, o valstybės narės griežčiau užtikrintų jos vykdymą. Tačiau gairės iš esmės nėra teisiškai privalomos, todėl jų teigiamas poveikis nėra garantuotas.

5.2. PG3 vertinimas. Kelionės paslaugų paketo ženklas (PG3 A) ir (arba) įspėjamoji žyma „Ne kelionės paslaugų paketas“ (PG3 B) – papildoma galimybė, derinama su kitomis politikos galimybėmis

Kadangi vartotojai įprastų, kad tas pats ženklas taikomas visoje ES, tikėtina, jog PG3 užtikrintų sąžiningesnę įvairių rinkos dalyvių konkurenciją ir taip pagerintų vidaus rinkos veikimą. Ženklas galėtų sumažinti vartotojų patiriamą žalą, nes jie galėtų priimti pagrįstus sprendimus. Įspėjamoji žyma (PG3 B) turėtų būti veiksmingesnė už Kelionės paslaugų paketo ženklą – neigiama informacija įspėtų vartotojus, nes priešingu atveju jie galėtų įsigyti kelionės paslaugų rinkinį, pagal kurį nenumatyta apsauga, klaidingai manydami, kad yra apsaugoti.

Pasirinkus šią galimybę įmonės patirtų vienkartinės atitikties užtikrinimo išlaidas, kurios vidutiniškai turėtų būti 500 EUR kiekvienai įmonei.

5.3. PG4 vertinimas. Direktyvos panaikinimas

Panaikinus Direktyvą galimai sumažėtų įmonių patiriamos atitikties užtikrinimo ir administracinės išlaidos (vienam paketui tenkančios išlaidos – 10,5–12,5 EUR), o dėl to teoriškai galėtų sumažėti kainos, kuriomis vartotojai įsigyja paslaugas. Tačiau šis teigiamas poveikis priklausytų nuo to, ar valstybės narės sutiktų panaikinti atitinkamus nacionalinės teisės aktus. Vis dėlto dauguma valstybių narių norės išlaikyti esamą vartotojų apsaugą kelionės paslaugų paketų srityje. Todėl pasirinkus šią politikos galimybę vidaus rinka gali būti dar labiau susiskaidyta.

5.4. PG5 vertinimas. Direktyvos atnaujinimas ir vieno pardavėjo kelionių paketų įtraukimas į jos taikymo sritį

PG5 padėtų užtikrinti geresnį vidaus rinkos veikimą kelionės paslaugų paketų sektoriuje, nes būtų panaikinti teisinio reglamentavimo skirtumai ir visiems rinkos dalyviams sudarytos vienodos sąlygos. Neliktų kai kurių nepagrįstų atitikties užtikrinimo išlaidų, pavyzdžiui, susijusių su taisyklėmis dėl katalogų. Tačiau į direktyvos taikymo sritį įtraukiamų naujojo tipo vieno pardavėjo paketų atveju atitikties užtikrinimo išlaidos padidėtų. Darant prielaidą, kad dabartinė KPD jau taikoma 50 proc. vieno pardavėjo paketų, papildomos atitikties užtikrinimo išlaidos būtų 335–424 mln. EUR (vienam paketui tenkančios atitikties užtikrinimo išlaidos turėtų būti 7,5 EUR–9,5 EUR). Šias papildomas kelionių sektoriuje patiriamas atitikties užtikrinimo išlaidas (bent iš dalies) kompensuos:

- sumažėjusios administracinės išlaidos (395 mln. EUR);
- išlaidos, sumažėjusios išbraukus iš Direktyvos taikymo srities dalykines keliones, organizuojamas TMC bendrovių – 60–76 mln. EUR (vienam paketui tenkančios atitikties užtikrinimo išlaidos turėtų būti 7,5–9,5 EUR);
- nemokumo atveju taikomų apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimas;
- nustatytas terminas (dienomis), per kurį ilgalaikių *force majeure* įvykių atveju turi būti suteiktos alternatyvios paslaugos.

Kadangi į KPD taikymo sritį būtų įtraukta daugiau vieno pardavėjo kelionės paslaugų paketų (pasirinkus šią galimybę ji apimtų maždaug 40 proc. atostogų kelionių) ir išaiškintos tam tikros jos nuostatos, į KPD taikymo sritį įtraukus 50 proc. tokių paketų, vartotojų patiriama žala sumažėtų 348 mln. EUR.

5.5. PG6 vertinimas. Laipsniškas požiūris. Direktyvos atnaujinimas, į jos taikymo sritį įtraukiant tiek vieno, tiek kelių pardavėjų kelionės paslaugų paketus, ir kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinių atveju taikant ne tokią griežtą tvarką

Palyginti su PG5, pasirinkus šią galimybę būtų toliau gerinamas vidaus rinkos veikimas kelionių paketų sektoriuje, šalinami teisinio reglamentavimo skirtumai ir įmonėms sudaromos vienodos sąlygos. Bendrosios metinės atitikties užtikrinimo išlaidos galėtų būti 528–654 mln. EUR (vienam paketui tenkančios atitikties užtikrinimo išlaidos turėtų būti 7,5–9,5 EUR).

Jeigu kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinių srityje būtų nustatyta tik prievolė nurodyti, kad tai nėra paketas, ir užtikrinti apsaugą nemokumo atveju, vartotojams būtų suteiktas didesnis skaidrumas ir užtikrinta sąžininga konkurencija, kartu išvengiant nereikalingų išlaidų, kurios būtų patiriamos laikantis visų paketams taikomų prievolių.

Ši ne tokia griežta tvarka būtų ypač naudinga MVĮ, kurios šiuo metu siūlo ir kelių pardavėjų, ir vieno pardavėjo paketus – joms būtų sudėtinga prisiimti atsakomybę už visas įvairių pardavėjų teikiamas paslaugas. Šios įmonės galėtų taip pertvarkyti savo komercinę veiklą, kad joms reikėtų laikytis tik kai kurių KPD reikalavimų (užtikrinti apsaugą nemokumo atveju ir pateikti išpėjamąją žymą „Ne kelionės paslaugų paketas“). Tiksliai numatyti, kiek įmonių tai padarytų, neįmanoma. Tačiau darant prielaidą, kad ateityje 25 proc. vieno pardavėjo paketų ir 50 proc. kelių pardavėjų paketų bus parduodami kaip kelionės paslaugų rinkiniai, PG6 atveju bendrosios papildomos metinės atitikties užtikrinimo išlaidos galėtų būti 386–444 mln. EUR (vienam paketui tenkančios atitikties užtikrinimo išlaidos turėtų būti 7,5–9,5 EUR).

Kadangi į KPD taikymo sritį būtų įtraukta daugiau kelionės paslaugų paketų, pagrįsta tikėtis, kad metinė vartotojų patiriama žala sumažės 508 mln. EUR. Tačiau remiantis pirmiau minėta prielaida, kad kai kurie pardavėjai pertvarkys savo komercinę veiklą ir nebepardavinės paketų, galima tikėtis, kad bendroji metinė vartotojų patiriama žala sumažės 430 mln. EUR. Be to, išpėjamoji žyma „Ne kelionės paslaugų paketas“ leis vartotojams priimti pagrįstus sprendimus.

5.6. PG7 vertinimas. Direktyvos atnaujinimas, į jos taikymo sritį įtraukiant tiek vieno, tiek kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinius

Pasirinkus šią galimybę, panašiai kaip ir PG6 atveju, būtų gerinamas vidaus rinkos veikimas kelionės paslaugų paketų sektoriuje. Tačiau pagal šią galimybę į KPD taikymo sritį įtraukus visus kelių pardavėjų kelionės paslaugų rinkinius ir jiems taikant visus šios direktyvos reikalavimus, neproporcingai dideles ir nepagrįstas išlaidas patirtų įmonės, atliekančios tik tarpininko vaidmenį – jos gali būti nepajėgios atsakyti už visų į rinkinį įtrauktų paslaugų suteikimą. Papildomos metinės atitikties užtikrinimo išlaidos galėtų būti 610–773 mln. EUR (vienam paketui tenkančios atitikties užtikrinimo išlaidos galėtų būti 7,5–9,5 EUR). Ši galimybė leistų dar padidinti KPD apsaugotų vartotojų skaičių ir sumažinti kasmet vartotojų patiriamą žalą 593 mln. EUR.

6. GALIMYBIŲ PALYGINIMAS

Lyginant su kitomis galimybėmis, 6 galimybė – laipsniškas požiūris kartu su 3B variantu – turi daug privalumų. Ji visiškai atitinka nustatytus politinius tikslus, nes rinkos dalyviams būtų sudarytos vienodos sąlygos, kartu užtikrinant, kad į peržiūrėtą direktyvos taikymo sritį įtrauktų naujų dalyvių atitikties užtikrinimo išlaidos būtų pagrįstos. Pagal šią galimybę taip pat numatyta galimybė taikyti ne tokia griežta tvarką, kuri būtų ypač naudinga MVĮ ir labai mažoms įmonėms, kurios gali būti nepajėgios prisiimti atsakomybę už visų į kelionės paslaugų rinkinį įtrauktų paslaugų suteikimą. Pasirinkus 6 politikos galimybę būtų gerokai sumažinta žala vartotojams, nes išplėtus Direktyvos taikymo sritį būtų užtikrinta visų rūšių kelionės paslaugų rinkiniams taikytina apsauga nemokumo atveju, išaiškintos tam tikros pasenusios ir neaiškios dabartinės direktyvos nuostatos ir užtikrintas didesnis vartotojų informavimo skaidrumas. Tai užtikrintų tinkamą įmonių ir vartotojų interesų pusiausvyrą: būtų reglamentuojami tik tie atvejai, kai vartotojas iš konkrečių požymių supranta, kad įsigyja paketą, o tais atvejais, kai siūlomų paslaugų sąsaja nėra tokia aiški, būtų taikoma ne tokia griežta tvarka, pagal kurią reikia laikytis tik kai kurių KPD reikalavimų (apsaugos nemokumo atveju ir prievolės teikti informaciją).

7. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

Atliekant stebėseną ir vertinimą pirmiausia reikėtų atsižvelgti į tikslus, nustatytus apibrėžiant problemą. Direktyvos taikymo ataskaita turėtų būti pateikta Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip po penkerių metų nuo perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos.